

הטוב שבמשוב¹

מהו המשוב?

- ערוץ תקשורת חשוב בין המנחה לסטודנט. המשוב חשוב שבעתיים עבור לומדים עצמאיים שלא משתתפים במפגשי הנחיה.
- כלי להערכה ולשיפוט ביצועי הסטודנטים במשימות שונות במהלך הקורס ובסיומו – הערכת הישגים אישיים וקבוצתיים.
- נדבך מרכזי בהערכה מעצבת שמשפיע על התנהגות הלמידה של הסטודנטים ולתרום לשיפור הלמידה ולפיתוח יכולות הסטודנטים, וכן ליכולת ההערכה העצמית שלהם.
- מסייע בחידוד מטרות הלמידה עבור הסטודנטים ובהבנתן באופן טוב יותר, וכן אמצעי להערכה טובה יותר של הישגי הסטודנטים בהשוואה למטרותיהם.
- כלי מקדם הוראה
 - אמצעי לשיפור ההוראה, דרך התאמתה, הערכתה מחדש ושינויה.
 - אמצעי למיקוד ההוראה מתוך זיהוי קשיים משותפים ומרכזיים בעת מתן המשוב, והידרשות אליהם במפגש ההנחיה או באתר הקורס. במובן זה המשוב הוא כפול – לסטודנט ולמנחה.
- נבחין בין **משוב מסכם** לבין **משוב מקדם למידה**, או **מעצב למידה**:
 - **משוב מסכם** יינתן בסיומו של הקורס, לצורך הערכת הישגים. השפעתו של משוב זה היא עתידית ותבוא לידי ביטוי בהמשך הלימודים, ולא בהכרח בקורס שבו הוא ניתן.
 - **משוב מקדם למידה** יינתן על משימות במהלך הקורס, ומטרתו לבדוק את הישגי הסטודנטים בשלב מסוים ובאופן ממוקד, וכן לסייע בשיפור הלמידה ובפיתוח יכולות הסטודנטים.
- למשוב **שלושה מאפיינים עיקריים**:
 - הוא ניתן לאחר פעולת הסטודנט ובעקבותיה.
 - הוא ניתן בכתב בדרך כלל (לעיתים גם בעל-פה).
 - הוא מיועד להשפיע על התנהגות הלומד.

כללים למשוב טוב:

- מתן **ציין והסבר מפורט** או הצדקה למתן הציין, בהתאם למשימה ולתוצר שנדרש להפיק ממנה, כגון חיבור, דו"ח, פרויקט, גרף או טבלה.

¹ המסמך מתבסס על:

- **תיאור מילולי של איכות העבודה:**
 - על פי הקריטריונים שנקבעו במחוו ולאור כללי הכתיבה האקדמית, התוכן והמיומנויות הנדרשות.
 - על פי תוצרי הלמידה או היעדים שהוגדרו למשימה או השלב בקורס שבו ניתנה המשימה.
- **דגשים נוספים למשוב מקדם למידה (או מעצב למידה):**
 - ציון נקודות חוזקה, כלומר למידה מהטוב ולא רק ממה שטעון שיפור.
 - מתן תשומת לב להיבט הרגשי, כלומר גילוי אמפתיה, עידוד וחיון.
 - אבחון חולשות והצעות לשיפור בדרך של מתן דוגמה או חלופה בנקודות שבהן התקשה הסטודנט לגשר על הפער בין הדרישה לבין רמת הביצוע שהוא הפגין במשימה.
 - איתור דפוסים או קשיים שחוזרים על עצמם ותיאור כללי שלהם, מעבר לתיאור המפורט המופיע בצמוד לחלק מסוים במטלה.
 - משוב כתהליך מתמשך בהתפתחות האישי – מתן משוב שנשען על משובים קודמים שניתנו ומתאר את ההתפתחות לאורך הזמן ואת הנקודות לשיפור לאורך ביצוע המשימות.
 - משוב ממוקד צמוד לטקסט או לחלקים ממנו, כדי לאפשר לסטודנט לזהות מה עליו לשפר במטלה ואם הקושי שלו נוגע לתוכן (ידע והבנה) או למיומנות (למשל ניתוח או השוואה), ובסופו של דבר לעזור לסטודנט ליישם את האמור במשוב.
- משוב מסכם (הערכת הלמידה) יתמקד כאמור בציון ובהסבר מפורט המצדיק את הציון, ויכלול, במידת הצורך, תיאור מילולי של איכות העבודה, בהתאם לדרישות ולמחוו.

כיצד נהפוך משוב טוב לכלי מועיל עבור הסטודנט?

- משוב טוב אינו ערובה לקידום הלמידה של הסטודנט ויש להתחשב באופן שבו הסטודנט תופס את המשוב ומפרשים אותו.
- כדי שסטודנט יפיק תועלת מהמשוב, יש להקדים וליצור **סביבת למידה שתעודד את אותו לעשות שימוש במשוב** ולראות בו כלי עזר לשיפור הלמידה. לכן חשוב:
- להגדיר מראש, בבהירות ובדיוק את **דרישות המשימה**.
 - לחזור ולהסביר לסטודנט מהן הדרישות המשימה ואיך מורכב הציון. לעתים נוצר פער בין הציפייה של הסטודנט לקבל ציון גבוה, מאחר שהוא סבורים שמילא אחר הדרישות במלואן, לבין הציון שהוא מקבל בפועל.
 - להגדיר את **איכות הביצוע** של המשימה ולהסביר לסטודנט כיצד ישיג את המטרה מבחינת כללי ההגשה, התוכן, רמת החשיבה והרכיבים, כגון הסבר ודוגמה, שימוש במונחי יסוד

מסוימים, שלבי פתרון, מידת הפירוט וכללי מילוי דו"ח. (להלן [מסמך הנחיות לקראת הגשת](#)

[מטלה](#))

- לציין מהם **הקריטריונים** שנקבעו להערכת איכות הביצוע – בעיקר קריטריונים מופשטים, כמו קוהרנטיות בתשובה, פתרון אלגנטי לבעיה מתמטית או לכתובת קוד בתכנות, יעילות בתכנון פרויקט. חשוב לפרט מהו המשקל של כל קריטריון בהליך ההערכה כדי שהסטודנט יוכל להעריך היטב את איכות הביצוע שלו לעומת הדרישות, וישפר את יכולותיו בעתיד.
- **להרחיב את ערוץ התקשורת** ולהוסיף במשוב הערה המציעה לסטודנט לפנות ישירות למנחה, במידת הצורך.

כותבות:

סיגל רבינא - ראשת פרויקט "קורסים ראשונים", יעוץ פדגוגי והדרכת סגלי הוראה / המדור לקידום ההוראה

ענבל ניסים - יעוץ פדגוגי והדרכת סגלי הוראה / המדור לקידום ההוראה